

Zo fraai en fleurig kan een bedrijventerrein er dus ook uitzien!

Van afgekeurde planten en dode troep naar zichtbaar mooi en duurzaam groen

BKC startte in 2015 met de beplanting van zo'n drie hectare bedrijventerrein Centerpoort-Nieuwgraaf in Duiven. De planten werden geleverd door Lageschaar Vaste Planten uit Aalten. Rustgevend groen en kleurschakeringen hebben de grauwheid verdreven. Bezoekers reageren enthousiast.

Auteur: Sylvia de Witt

Het Zevenaarse bedrijf BKC is gespecialiseerd in boomverzorging, groen en milieu en wist zijn werkterrein vanuit Zevenaar jaren geleden al uit te breiden naar de Benelux, Duitsland en Hongarije. Het merendeel van BKC's werkzaamheden speelt zich af in Duitsland, maar ook in Nederland heeft het bedrijf mooie projecten lopen.

Eigenlijk was eigenaar Fred Hakvoort, een bevoegen ondernemer die altijd bezig is met het bedenken van duurzame en innovatieve oplossingen, in de gemeente Duiven (in welk jaar was dat?) op

zoek naar grond voor het telen van Miscanthus ofwel Olifantsgras. Sinds 2011 teelt BKC dit gewas namelijk al op braakliggende gronden en langs snelwegen. Zo is er twee hectare Miscanthus aangeplant in Zevenaar, 3,5 hectare in Oost Gelre, twee hectare Den Bosch en zo'n 30 hectare in Duitsland en Hongarije. Dit gewas wordt in eerste instantie gebruikt als basis voor biobrandstof en leent zich goed voor de celluloseproductie van de papierverwerkende industrie. Twee jaar geleden nam BKC een biomassacentrale in het

Duitse Fürstenwalde over, waar nu al 400 huizen duurzaam worden verwarmd door miscanthus en groenafval.

Pilotproject

Fred Hakvoort ging met wethouder Henk Nijland van Grondzaken en iemand van het bestuur om de tafel, maar deze heren en ook de toenmalige burgemeester Henk Zomerdijk - die er later bij kwam zitten - zagen hier geen heil in. Door de aanplant van Miscanthus zou er een monocultuur komen,

waardoor de bijen dood zouden gaan. Tijdens dat gesprek kwam echter ook bedrijventerrein Centerpoort-Nieuwgraaf ter sprake, daar moest iets duurzaam gedaan worden. Kon BKC hier niet iets voor betekenen?

'Ik kwam voor het één en ging weg met iets anders. BKC heeft eigenlijk spontaan dit project gekregen doordat wij al geruime tijd met allerlei duurzame projecten bezig zijn.'

Via een werknemer kwam hij in aanraking met kweker Laurens Lageschaar, de eerste Nederlander die begon met het Milieukeur Vaste Planten. Samen maakten zij een plan van aanpak, hoe Centerpoort-Nieuwgraaf duurzaam en onderhoudsvriendelijk zou kunnen worden aangekleed met bloemen en vaste planten. Vervolgens legden zij dit voor aan de gemeente.

Hakvoort: 'En ja, het is als een pilotproject door de gemeente Duiven geaccepteerd.'

In zeven jaar break even

In 2014 werd het eerste stuk terrein beplant, in 2015 het tweede deel en afgelopen voorjaar is de derde fase beplant. Er komt nog een gedeelte, maar daar wordt momenteel nog gebouwd en de infrastructuur aangelegd. Hakvoort wil op den duur ook nog het water (waar is dat?) leuk aanplanten en daar een soort rustgebied maken voor de mensen. 'Maar daarin moet ik de gemeente nog zien mee te krijgen', zegt hij lachend.

Qua beplanting beslaat het hele project zo'n drie hectare. In totaal zit er nu voor 1,7 hectare vaste planten in.

'In het begin heb je een behoorlijke kostenpost voor de aanleg van het materiaal - het is duurder dan het inzaaien van gras en het planten van haagbeukjes - alleen ben je qua kosten van het onderhoud na zeven jaar break even. Maar na een jaar zit al alles dicht en heb je een fantastisch mooie

omgeving gecreëerd voor de mensen die daar werken en inkopen komen doen.'

En dat niet alleen; er is ook een aanzienlijke CO₂-besparing, want BKC rijdt er niet met aanhangers naartoe, werkt er niet met bosmaaiers of grasmaaiers, of ander fossiele brandstoffen verbruikend en herrie makend materieel. Het bedrijf werkt al wel met elektrische alternatieven voor bosmaaiers en motorzagen, maar het kost ook weer brandstof om die ernaartoe te rijden en daarom wil Hakvoort niet dat die worden ingezet.

Alles met de hand

Nu wordt er alleen geschoffeld en al het onkruid wordt er met de hand uitgetrokken door de tweelingbroers Jan en Marinus Wullink. Het is de fit ogende broers niet aan te zien, maar afgelopen augustus werden ze vijftenzestig. Wanneer ze aan het werk zijn krijgen ze veel reacties van voorbijgangers.

Jan Wullink: 'Ze maken vaak een praatje en zeggen dat de beplanting zo mooi is en ook de bedrijven zelf vinden het aantrekkelijk. Dit soort beplanting zie je nog niet veel op bedrijventerreinen, omdat men het algauw te duur vindt. Maar het valt op zich best mee. Het eerste jaar, als de plantjes nog klein zijn, is er wel veel onkruid, maar geleidelijk aan wordt het minder.'

'Machinaal wordt hier niets gedaan, alles gebeurt met de hand', vult zijn tweelingbroer Marinus aan. 'Natuurlijk is dat wel zwaar, maar we zijn op een boerderij opgegroeid, hebben altijd meegewerkt en zijn dus sterk. Toen we zeventien waren, zijn we zelfs naar Engeland geweest voor de kampioenschappen touwtrekken op Crystal Palace in Londen. Toen hebben we koningin Elisabeth nog de hand geschud.'

ACTUEEL

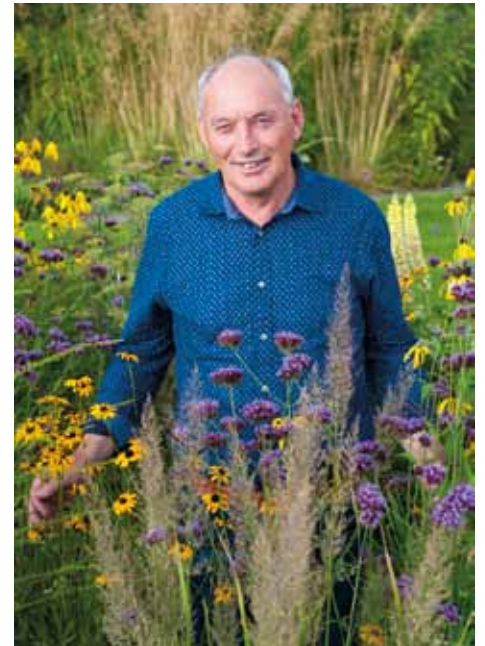
Makro

De gemeente was de opdrachtgever, Lageschaar leverde de planten en BKC was de uitvoerder.

Maar niet alles op bedrijventerrein Centerpoort-Nieuwgraaf is gemeentelijke grond, Makro heeft eigen grond.

'Dat was eigenlijk ons grootste probleem', legt Hakvoort uit. 'De grond van de gemeente zou door ons worden beplant, maar die van Makro niet. Dan krijg je geen eenheid. We zijn in gesprek gegaan met Makro Nederland en ik heb dit bedrijf uiteindelijk meegekregen in het hele verhaal.'

Makro ging overstag door een deal voor vijf jaar. BKC zou alles voorfinancieren en Makro zou alles in vijf jaar weer terugbetalen, waardoor de beoogde eenheid kon worden gecreëerd. 'Je ziet nu niet meer waar de grens loopt van gemeentelijke grond

Laurens Lageschaar

Fred Hakvoort

Onderhoudsmannen Jan en Marinus

‘Het is echt een megaverschil hoe dit bedrijventerrein voorheen was en hoe het er nu bij staat’

Lageschaar: ‘Ik probeerde dit ook, maar het viel enorm tegen, omdat je in die tijd veel residuen had van het bestrijdingsmiddel Casaron dat toen veel werd gebruikt. Ook de opbouw van een plantsoen was heel anders; aan de rand van het trottoir liet men altijd een halve meter ophoogzand liggen en met vaste planten ga je dicht tegen de rand aan. Daarbij is het beheer van een openbaar plantsoen heel anders dat dat van een kantoortuin. Heel veel planten deden het namelijk wél goed in bijvoorbeeld kantoortuinen, maar niet in het openbaar groen. Ik moest ook concurreren met bodem bedekkende heesters, want dat was goedkoop. Ik was nog een ‘jong broekie’ toen ik zaken deed met gemeentes en ook daardoor viel het niet altijd mee, maar ik bleef geloven in mijn concept.’

De saaiheid doorbroken

Na achttien jaar uitproberen waren er uiteindelijk vijftien planten die voldeden aan alle eisen van Lageschaar: ze konden op elke plek staan: zand, veen, klei en in zon of halfschaduw en ook konden ze zichzelf handhaven zonder onderhoud. Momenteel bestaat het sortiment van Fleur Robuste® uit achtentwintig soorten. ‘Dat is nog niet spectaculair veel, maar het zijn wel de echte diehards, de bikkels die overal tegen kunnen’, zegt Lageschaar. ‘Ik ben van mening dat je diversiteit moet brengen in de openbare ruimte, dus je moet het Fleur Robuste® sortiment afwisselen met onder meer bomen, heesters, rozen en siergrassen als Deschampsia en Panicum, die wat hoger worden en het plaatje in visueel opzicht meer kracht te geven. Dit oogt veel gevarieerder, de saaiheid wordt doorbroken en ook de natuur voelt zich er happy bij. Het uitgangspunt moet altijd zijn: hoe verbeter je het totaalbeeld en de

en die van Makro grond. Het is één grote bloemenzee van vaste planten, struiken en grassen, echt één geheel!’

Fleur Robuste®

Voor de beplanting zijn zo’n honderd vaste plantensoorten uitgesorteerd op kwaliteit en stevigheid. Ook moesten combinaties van planten en bloemen op het juiste moment bloeien en zijn er enkele soorten bijgehaald om wat zwerige beplanting te krijgen. Hakvoort: ‘Elke maand moet er wat bloeien, anders oogt het saai.

Ook is er gekeken naar de kleuren van de gebouwen; passen de kleuren van de vaste planten bij die van de gebouwen?’ Circa 28 plantensoorten behoren tot het vaste plantenconcept Fleur

Robuste® dat kwekerij Lageschaar sinds 2004 in huis heeft. Dit beplantingsconcept bestaat uit twee delen; enerzijds is het een geselecteerd sortiment vaste planten en anderzijds gaat het ook om de wijze van toepassen en beheren. Het concept heeft een lange weg afgelegd. Laurens Lageschaar begon er eigenlijk al in 1986 mee, in de tijd dat het herbicidegebruik werd verboden in het openbaar groen en er veel werd afgedekt met houtsnippers. Maar dit beviel volgens hem nog niet altijd.

Jong broekie

Daarop kwam de vraag of er niet met kruidachtigen kon worden gewerkt, want in het buitenland was er ervaring met het zaaien van kruidachtigen onder heesters.

EEN GREEP WAT ER NU STAAT:

Aster ageratoides 'Ashvi'
Aster ageratoides 'Stardust'
Hemerocallis 'Happy returns'
Nepeta faassenii 'Grol'
Persicaria amplexicaulis 'Lisan'
Alchemilla mollis
Rudbeckia fulgida 'Goldsturm'
Luzula sylvatica
Descampsia cespitosa 'Goldtau'
Pennisetum alopecuroides 'Hameln'

biodiversiteit? Bij Centerpoort-Nieuwgraaf zijn we hierin echt geslaagd. Het is echt een megaverschil hoe dit bedrijventerrein voorheen was en hoe het nu er bij staat. Wij werken veel samen met architecten. Voor dit project hebben we Patricia Stols van WEST Beplanting benaderd. Ik zeg altijd: "Wij hebben de bouwstenen en kennis en architecten kunnen daarmee een krachtig plan creëren."

Verkeersveiligheid

Naast Fleur Robuste® heeft Lageschaar ook nog de plantenconcepten Prairie Garden® en Fleur Dansante®. Alle drie zijn ze onderhoudsarm en ook moeten ze eventueel kunnen worden uitgevoerd door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Lageschaar: 'Bij het concept Fleur Robuste® zijn er altijd tien vaste planten per vierkante meter. In de tweede fase hebben we ook een plantrol gemaakt, zodat de planten op exact dezelfde afstand kwamen te staan. Dat is heel belangrijk, anders duurt het veel langer voordat het dicht zit. Bij grotere vakken komt het altijd uit, die afstanden blijven altijd perfect. Dat geeft een tijds winst van ongeveer twintig procent. Wij moeten het eenvoudig maken, maar de kwaliteit moet stijgen. Dát is de kunst. Ik kreeg eerst wel eens het commentaar dat alles te keurig op een rijtje stond, maar ik zei: "Wacht maar af, als we drie maanden verder zijn, zit het dicht." Ook is het belangrijk dat je niet te kleine groepjes maakt op plekken waar veel verkeer rijdt. We maken lange, rechte stroken met plantvakken, zodat het beeld duidelijk blijft. Als je met de auto namelijk langs kleine groepjes planten rijdt, krijg

je het centrifuge-effect. Die beplanting geeft aan waar het fietspad en de weg zijn. Dus er is ook nagedacht over de verkeersveiligheid. Hoe groter de plantengroepen, des te rustiger het beeld en des te makkelijker ook het onderhoud. Hier kon dat allemaal ook goed, omdat het terrein vrij groot-schalig is.

Je maakt het verschil

Alles is nu ook klaar bij Makro. Dit bedrijf raakte door de vaste beplanting zo geïnspireerd, dat er ook parkeerplaatsen werden verwijderd voor de aanplant van platanen. En tegen de fietsenstallingen zijn hedrapanelen geplaatst voor een groener aanzicht.

'Het gaat erom dat je het verschil maakt en dat iedereen daar enthousiast van wordt', vindt Hakvoort. 'Mensen denken altijd: wat gaat dat mij kosten? Maar wat is je waarde? Wanneer je daar nu komt word je vrolijk, dat is ook een waarde. Eerder stonden er afgekeurde struiken, dode troep en het onderhoudsniveau was ZK. Nu is het mooi zichtbaar en duurzaam groen. Je merkt bij de voorbijgangers ook een grotere bewustwording: ze smijten niet meer alles van zich af. Dus er is een reductie van zwerfvuil, mensen zijn als het ware heropgevoed.'

Wanneer je het netjes bijhoudt, gooien mensen er ook niets in, weet ook Lageschaar. 'Zo werd in een stadspark, dat we net helemaal hadden ingeplant, een vijfdaags stadsfeest gehouden. De gebiedsbeheerder vond het in eerste instantie niks dat die daar plaatsvond, maar al die dagen bleek er niemand door de beplanting gelopen te zijn. Dat geeft toch wel aan dat, als iets er keurig en mooi bij staat, mensen het ontzien.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Stad+Groen.nl/artikel.asp?id=41-7012